

Flygtningenævnets baggrundsmateriale

Bilagsnr.:	187
Land:	Rusland
Kilde:	Migrationsverket - Sverige
Titel:	Ryska Federationen Aktuellt säkerhetsläge i delrepubliken i Tjetjenien
Udgivet:	5. maj 2008
Optaget på baggrundsmaterialet:	8. september 2008

Ryska Federationen
Aktuellt säkerhetsläge i delrepubliken Tjetjenien

2008-03-05

Upprättad i enlighet med EU COI-guidelines

Innehåll

Om rapporten	3
English summary	3
Bakgrund	3
Avgränsning	3
Om Tjetjenien	5
Historik 2001-	5
Ramzan Kadyrov	8
Rebellrörelsen	10
Aktuellt säkerhetsläge 2007/2008	11
Kidnappningar och försvinnanden	12
Rörelsefrihet	13
Mänskliga rättigheter	14
Bedömning	15
Källor	16

Om rapporten

Denna rapport är framtagen av Migrationsverkets landinformationsenhet. De källor som använts är alla redovisade. Rapporten gör inte anspråk på att vara uttömmande och bör inte tillmätas exklusivt bevisvärde i samband med avgörandet av ett enskilt ärende. Informationen i rapporten återspeglar inte nödvändigtvis Migrationsverkets officiella ståndpunkt i en viss fråga och det finns ingen avsikt att genom rapporten göra politiska ställningstaganden.

English summary

Over the last two years the security situation in the Republic of Chechnya has developed to the better. In the wake of Ramzan Kadyrovs increasingly authoritarian control over Chechnya the remaining militants have become increasingly weak and have adopted a more regional approach where Chechnya no longer necessarily is considered the primary battleground. The number of abductions and other security incidents have dropped sharply in Chechnya during 2007. An extensive physical rebuilding of the republic is under way and freedom of movement has improved. The improved security situation has not been accompanied by a similar improvement concerning basic human rights issues.

Bakgrund

Mellan den 21 januari 2008 och den 1 februari genomförde Migrationsverket en utredningsresa till städerna Moskva, Pjatigorsk, Vladikavkaz, Groznyj samt Nazran i Ryska Federationen. Ett av resans huvudsyften var att på plats studera utvecklingen av det allmänna säkerhetsläget i norra Kaukasus. Denna rapport bygger på information som inhämtats under denna resa samt även annat öppet och sekretessbelagt material.

Avgränsning

Syftet med denna rapport är i första hand att beskriva den militära utvecklingen och det allmänna säkerhetsläget i den ryska delrepubliken Tjetjenien. Fokus ligger i första hand på en beskrivning

av idag aktuellt säkerhetsläge men för sammanhangets skull omfattar rapporten även en kort historik. Författaren är medveten om att det är omöjligt att se på konflikten i Tjetjenien isolerat utan att ett vidare kaukasiskt perspektiv måste till för en mer fullständig analys. Då Tjetjenien trots allt varit den primära oroshärden i området finns det dock enligt författarens mening anledning att särskilt omskriva denna republik. Då rapporten fokuserar på säkerhetsläget kommer mänskliga rättigheter, sociala, humanitära och ekonomiska frågor inte behandlas mer ingående. Dessa frågor samt situationen i de övriga nordkaukasiska republikerna kommer att behandlas separat i kommande rapporter.

Om Tjetjenien

Tjetjenien är en autonom republik i sydvästra delen av Ryska Federationen. Republiken befolkas huvudsakligen av etniska tjetjener och invånarantalet är idag mellan 1,1 och 1,3 miljoner.¹ Till ytan är republiken cirka 15 000 kvadratkilometer. Tjetjenien gränsar inom federationen till Nord Ossetien, Ingusjien, Stavropol Kraj och Dagestan och har en internationell gräns mot Georgien.

Karta från University of Texas at Austin, PCL Map collection

Historik 2001-

Under Sovjettiden ingick Tjetjenien som en del i den autonoma sovjetrepubliken Tjetjenien-Ingusjien. I samband med Sovjetunionens upplösning och den allmänna självständighetsanda som då rådde tog

¹ Uppskattningsvis lika många tjetjener lever idag i andra delar av Ryska Federationen.

den tjetjenske generalen Dzohkar Dudayev kontroll över huvudstaden Groznyj och utropade på hösten 1991 oberoende från Sovjetunionen. Federala styrkor som skickades till Groznyj av president Boris Jeltsin tvingades att dra sig tillbaka sedan de hindrats från att lämna flygplatsen. De kommande månaderna separerade sig Ingusjien från Tjetjenien och anslöt sig till Ryska Federationen samtidigt som Dudayev deklarerade Tjetjenien självständigt som Republiken Itjkerien.

Under den kommande perioden av de facto självständighet lämnade 10 000-tals icke tjetjener, framförallt etniska ryssar, republiken. Den tjetjenska ekonomin började gå allt sämre då en stor del av den kvalificerade arbetskraften lämnat republiken. Samtidigt pågick en våldsam maktkamp mellan olika tjetjenska fraktioner som ibland tog sig uttryck i regelrätta fältslag. De grupperingar som motsatte sig Dudayev åtnjöt stöd från de federala säkerhetstjänsterna

I slutet av 1994 genomförde federala styrkor med stöd av lojala tjetjenska fraktioner en fullskalig invasion av Tjetjenien för att ”återställa den konstitutionella ordningen” och inledde därmed det första Tjetjenienkriget. Trots ett massivt övertag i manskap och materiel hade de federala styrkorna stora svårigheter med att besegra de irreguljära tjetjenska styrkorna. Den ryska attacken fick till följd att en stor del av Dudayevs fiender slöt upp bakom honom för att ta upp kampen mot ryssarna. Lokala miliser sattes upp i många byar för att kunna mota tillbaka federala angrepp. De numerärt underlägsna separatisterna övergick alltmer till ett effektivt gerillakrig och ett krigstrött Ryssland som även chockats av en rad spektakulära tjetjenska terrordåd tvingades den 31 augusti 1996 skriva under ett fredsavtal med utbrytarrepubliken. Förlusterna under det första kriget är mycket svårberäknade men över 100 000 tjetjener (de flesta civila) kan ha dödats och en halv miljon människor drivits på flykt. Under konflikten gjorde alla inblandade parter regelmässigt sig skyldiga till grova MR-övergrepp mot civilbefolkning och fångar.

Den ryska krigsmakten drog sig ur det härjade Tjetjenien och lämnade efter sig ett samhälle i kaos. Dudayev som hade dödats i ett bombattentat hade efterträts av Zelimkhan Yandarbiev. Efter parlaments och presidentval i januari 1997 togs makten av den före detta armeöversten Aslan Maskhadov. Kriget hade haft en katastrofal inverkan på den tjetjenska ekonomin och den gamla industristaden Groznyj låg i ruiner. De krigsherrar som ökat sitt inflytande under kriget var inte villiga att demobilisera sina miliser och överlåta den militära kontrollen av Tjetjenien till Maskhadov och hans

administration. Försöken från Maskhadovs sida att få ekonomiska resurser från Moskva gav inte resultat.

Maskhadovs grepp om Itjkerien blev allt svagare. Perioden under honom kom istället för att präglas av tjetjensk försoning och suveränitet att bli ett kaos av laglöshet, organiserad brottslighet och våld där kidnappning mot lösen kom att utgöra den mest lönsamma ekonomiska aktiviteten i republiken. En splittring började samtidigt uppstå mellan muslimska fundamentalister och sekulära separatister. Maskhadovs försök att flörta med Shamil Baseyevs islamistiska milis genom att införa shariainspirerad lagstiftning misslyckades och det islamistiska inflytandet kom istället att öka.

Shamil Basayev

1998 bildade Basayev och Ibn al-Khattab den islamistiska milisen IIPB (International Islamic Peacekeeping Brigade). På sensommaren 1999 gick Basayev och Khattab tillsammans med ca 1500 rebeller in i grannrepubliken Dagestan i syfte att hjälpa lokala militanter att genomföra angrepp på federala styrkor i Dagestan.

Efter hårda strider där båda sidor förlorar hundratals soldater drivs IIPB tillbaka in i Tjetjenien. I anslutning till intrånget i Dagestan skakades också Ryssland av ett antal bombdåd riktade mot bostadshus i Moskva. Den ryska statsledningen, inklusive president Boris Jeltsin, pekade ut den tjetjenska administrationen som ansvariga för terrordåden och en flygbombningskampanj inleddes mot tjetjenskt territorium.

Den 1 oktober 1999 gick konflikten in i en ny fas när Ryska Federationens nya premiärminister, Vladimir Putin, deklarerade att Maskhadov och hans regim saknade legitimitet och att Federationen avsåg att åter invadera Tjetjenien. Trots hårt motstånd blev den ryska invasionen framgångsrik och redan i februari 2000 stod större delen av det tjetjenska territoriet, inklusive de större städerna, under federal kontroll och i maj 2000 hade Vladimir Putin etablerat direkt kontroll

över Tjetjenien. Den tidigare gerillaledaren och muftin Akhmad Kadyrov utsågs till interimspresident för den Moskvatrogna regim som installerades. Trots den återupprättade kontrollen över tjetjenskt territorium fortsatte motståndet mot de federala styrkorna och de Moskvatrogna tjetjenerna. Tjetjeniens status fastställdes slutligen 2003 i en folkomröstning då en ny konstitution antogs. Samtidigt som republiken utlovades en hög grad av autonomi stod det klart att Tjetjenien kommer att vara en del av Ryska Federationen. Den 9 maj 2004 dödades Ahmad Kadyrov i ett bombattentat och efterträddes på presidentposten av Alu Alkhanov. Samtidigt utnämndes Ahmad Kadyrovs son, Ramzan, till biträdande premiärminister.

Ramzan Kadyrov

Innan han tillträdde posten som biträdande premiärminister innehade den före detta gerillaledaren Ramzan Kadyrov posten som chef för den tjetjenska presidentens, dvs. sin fars, livvakt. Genom sin milis, i folkmun kallad Kadyrovtsy, hade han redan då en självständig maktposition i Tjetjenien. Efter faderns död och tillträdet på ministerposten införde Ramzan milisen i de offentliga tjetjenska säkerhetsstrukturerna och legaliserade därmed sin militära maktbas i Tjetjenien.²

Ramzan Kadyrov

Foto från Wikipedia Commons, free license

Det stod ganska snart klart att det egentliga maktcentrat i Tjetjenien inte var president Alkhanov utan istället stod att finna i unge Kadyrov och hans innersta krets. Genom sin militära styrka och med stöd från Kreml visade Kadyrov sig vara förmögen att på ett helt annat sätt än de federala specialstyrkorna vara förmögen att rensa upp bland rebellerna. Kadyrovtsy, som lokalkännen visade sig kunna åstadkomma vad ryskt flygbombardemang inte kunnat göra. Genom amnestier och mer inofficiella kanaler lyckades också Kadyrov och de tjetjenska

² Ramzan Kadyrovs irreguljära enheter har inordnats under det tjetjenska inrikesministeriet som regementena Neftepolk och PMON samt bataljonerna Jug (Syd) och Sever (Nord).

myndigheterna att förmå gamla frihetskämpar att ge upp sin kamp och, utan att lägga ned vapen, byta sida. I takt med Kadyrovs framgångar hade den federala militärmakten möjlighet att lämna över alltmer av de militära operationerna till de Moskvatrogna tjetjenerna. Denna medvetna "tjetjeniseringsstrategi" satte ett effektivt stopp för flödet av liksäckar till Moskva. Bekämpningen av de kvarvarande tjetjenska rebellstrukturerna kom allt mer att skötas av tjetjener. Idag består de kvarvarande federala styrkorna i Tjetjenien av 42:a motoriserade skytte divisionen (ca 15 000 man under försvarsministeriet), 46:e operativa brigaden (MVD) samt styrkor ur den federala gränsvakten (FSB). Vissa specialinsatsstyrkor från försvarsministeriet och inrikesministeriet är dessutom tillfälligt stationerade i Tjetjenien. Den federala militära närvaron i Tjetjenien har därmed drastiskt minskat till mellan 20 000 – 30 000 man. Majoriteten av de kvarvarande federala trupperna deltar heller inte aktivt i bekämpningen av de kvarvarande rebellstrukturerna utan håller sig till sina baser.³

När dåvarande premiärminister Sergey Abramov skadades i en bilolycka i december 2005 utsågs Ramzan Kadyrov till tillförordnad premiärminister och, när Abramov i mars 2006 formellt avlade sitt uppdrag, till premiärminister. Genom effektiva förhandlingar med Moskva tillskanskade sig Kadyrov snabbt medel att påbörja en omfattande återuppbyggnad av sin sargade republik samtidigt som han genom dekret och lagstiftning påbörjade en traditionalisering och moralisering av det tjetjenska samhället. I februari 2007 tog sedan Ramzan det sista steget på sin väg mot mer eller mindre absolut makt i Tjetjenien. Genom ett dekret avsatte den federala presidenten Vladimir Putin Alu Alkhanov från posten som president och förordnade tillfälligt Ramzan Kadyrov till posten. Genast påbörjade Kadyrov en ommöblering i den tjetjenska administrationen och inom några dagar var alla viktigare poster besatta av personer lojala mot Kadyrov. Ett par månader senare svors Ramzan Kadyrov officiellt in som Tjetjeniens president.

Redan som premiärminister initierade Ramzan Kadyrov ett omfattande återuppbyggnadsprogram. För den som idag besöker Tjetjenien är ett av de mest påtagliga intrycken den sjudande byggnadsaktiviteten.⁴ Finansieringen av denna omfattande byggnation kommer i huvudsak direkt från den federala budgeten. Så mycket som

³ Vissa federala specialenheter är dock fortfarande aktiva i de bergiga delarna av södra Tjetjenien. I viss utsträckning används också bataljonerna Vostok och Zapad ur 46:e operativa brigaden aktivt i militära operationer. De två sistnämnda består visserligen uteslutande av etniska tjetjener men är inte direkt underställda Kadyrov. Nämnas bör också att fram tills juli 2007 åtnjöt ORB-2 en självständig position gentemot Kadyrov.

⁴ Författaren besökte Tjetjenien i slutet av januari 2008

70% av Tjetjeniens budget för 2007 (33 miljarder rubel) kommer direkt från Kreml. Förutom återuppbyggnad av bostäder har arbete lagts ned på att få igång den sociala infrastrukturen. Skola och grundläggande sjukvårdsinrättningar finns i dag på plats i alla regioner i Tjetjenien. Det bör dock påpekas att även om de fysiska attributen finns på plats finns det fortfarande stora brister avseende kvalitet och tillgänglighet och den stora återvandringen av internflyktingar har ökat behovet av fortsatta satsningar.⁵ Den förbättrade säkerheten och den fysiska återuppbyggnaden har gjort Ramzan Kadyrov populär bland stora delar av den tjetjenska befolkningen. Hans auktoritära ledarskap till trots ser många i Ramzan Kadyrov en etnisk tjetjen som på ett effektivt sätt skapar ordning och som dessutom visar styrka gentemot Moskva. Ramzan Kadyrov har idag de facto skapat ett Tjetjenien som är det mest självständiga av de 84 federala subjekten. Genom sin "tjetjeniseringskampanj", den fysiska återuppbyggnaden och en gradvis institutionalisering av tjetjenska traditioner ses Ramzan Kadyrov av många som den som lyckats återskapa den tjetjenska identiteten och stoltheten.

Rebellrörelsen

Fram till idag har de tjetjenska separatisterna fortsatt sitt väpnade motstånd mot den Kremltrogna tjetjenska regimen och de federala styrkorna genom ett lågintensivt gerillakrig i kombination med gisslantaganden och terroristattacker.

Den gerillarörelse som alltjämt opererar i Tjetjenien är utan tvekan kraftigt försvagad. De tjetjenska säkerhetsstyrkorna har tillsammans med federala specialförband visat sig vara synnerligen effektiva i sin kamp mot gerillan, inte minst när det gällt att slå ut strategiskt viktiga ledarpersoner.⁶ Ytterligare ett framgångsrecept i bekämpandet har varit utfärdandet av regelbundna amnestier. Tusentals gerillasoldater har på detta sätt förmåtts att byta sida och därigenom neutraliserats. Så sent som den 20 februari 2008 uttalade sig Ramzan Kadyrov positivt om ytterligare amnestier.⁷

Även om de utåt sett i sin propaganda anstränger sig för att visa en enig fasad under islams fana är de kvarvarande kämparna en

⁵ Enligt Federal Migrations Servicen återvände 209 000 personer till Tjetjenien under åren 2004-2006.

⁶ Särskilt stor vikt bör undanröjandet av Shamil Basayev tillmätas. Basayev dödades den 10 april 2006 i Ekazhevo, Ingusjien.

⁷ "Speaking to members of the Chechen parliament in Grozny on February 20, Chechen President Ramzan Kadyrov said that he was in favor of offering a new amnesty for members of "illegal armed formations," Kavkazky Uzel reported. Kadyrov said that previous amnesties had "contributed to the return of many people, drawn into the illegal armed formations by fraudulent means, to peaceful life, and also improving the socio-political situation in region." Chechnya Weekly, Jamestown Foundation, 27 februari 2008.

heterogen grupp som rimligtvis har svårt att enas om en politisk agenda eller någon militär strategi. Motiverade av så skilda saker som religiös övertygelse, fattigdom, hämndbegär eller ett fanatiskt rysshät opererar de i mindre grupper utan gemensam ledning. Tendensen är också tydligt att aktiviteten är utspridd på flera av de kaukasiska republikerna⁸. I praktiken har den tjetjenska separatiströrelsen övergått till att bli en nordkaukasisk rebellrörelse där de islamistiska grupperingarna är mest utmärkande. Denna splittring gjordes mycket tydlig då separatistledaren Dokku Umarov lade idén om Republiken Ichkeria på hyllan till förmån för utropandet av ett nordkaukasiskt emirat. Det är uppenbart att de mer religiöst motiverade jihadisterna idag är den mest aktiva gruppen bland rebellerna.⁹

Rebellerna åtnjuter idag inte någon territoriell kontroll i Tjetjenien. Sannolikt är det så att många av dem som fortfarande är verksamma i kampen mot regimen lever integrerat i det tjetjenska samhället och dammar av sin kalashnikov och ger sig upp i bergen när plikten kallar.

Efter det misslyckade gisslantagandet på Nordost i Moskva och det fasansfulla blodbadet i Beslan har gerillagrupperna alltmer undvikit civila mål. På grund av den kraftigt försvagade militära resurserna och den aktiva taktiken att undvika civila dödsoffer har modus operandi övergått till riktade attacker mot personer tillhörande säkerhetsstrukturer och myndigheter.

Aktuellt säkerhetsläge 2007/2008

Det allmänna säkerhetsläget i Tjetjenien har förbättrats avsevärt de senaste åren. Ramzan Kadyrovs politiska och militära kontroll i kombination med en kraftigt försvagad rebellrörelse och en allmänt krigstrött befolkning är sannolikt huvudfaktorerna. Några säkra siffror över antalet aktiva rebeller idag är omöjliga att ge. De officiella siffrorna på 500-700 krigare i hela norra Kaukasus¹⁰ är sannolikt i underkant men om inte annat visar den kraftiga minskningen i antalet säkerhetsrelaterade incidenter i republiken på att rebellernas inflytande i Tjetjenien håller på att marginaliseras. UNDSS statistik visar en stadig minskning av våldshandlingar sedan 2004.¹¹ Det bör i sammanhanget nämnas att långt ifrån alla rapporterade incidenter är direkt eller indirekt hänförliga till själva grundkonflikten i Tjetjenien utan en stor del av det våld som utövas har sannolikt sin grund i helt

⁸ Framförallt har en ökning av våldsdåd skett i Ingusjien och Dagestan

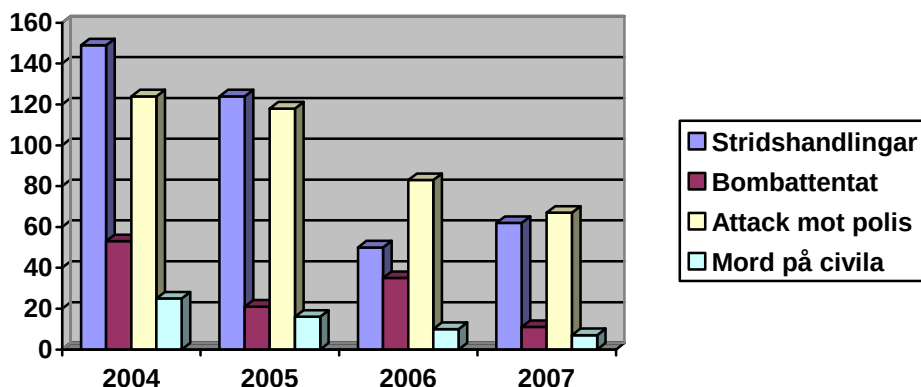
⁹ Utropandet av ett nord kaukasiskt emirat och den alltmer religiösa propagandan kan säkerligen delvis ses som en aktiv strategi i ett försök att erhålla sympatier och finansiering utifrån.

¹⁰ I ett pressmeddelande den 11 januari 2008 uppgav chefen för inrikeministeriets trupper, General Nikolay Rogozhkin att mellan 500 och 700 rebeller fortfarande var aktiva i norra Kaukasus. Av dessa påstods åtminstone 70 personer vara utländska legoknektar.

¹¹ Incident Overview Chechnya, UNDSS Ryska Federationen, 2007

andra orsaker. Beträffande antalet dödsoffer rapporterar Memorial att till och med juli 2007 hade 43, varav 11 civila, personer dödats i Tjetjenien.¹² En halvering från 2006 då Memorial uppger att 86 personer dödades.

Statistik från UNDSS avseende säkerhetsincidenter i Tjetjenien

All tillgänglig statistik och rapportering pekar entydigt på att våldet i Tjetjenien ebbat ut till en nivå där det inte längre är självklart att Tjetjenien är den primära oroshärden i området.

Kidnappningar och försvinnanden

Kidnappningar och försvinnanden har präglat den tjetjenska konflikten alltsedan början av 1990-talet. Såväl federala styrkor och Moskvatrogna tjetjener som rebeller har ägnat sig åt kidnappningar och helt enkelt låtit personer försvinna. Därtill kommer interna stridigheter, hämndaktioner och den omfattande organiserade brottslighet som på ett affärsmässigt sätt sysslat med kidnappning mot lösen.

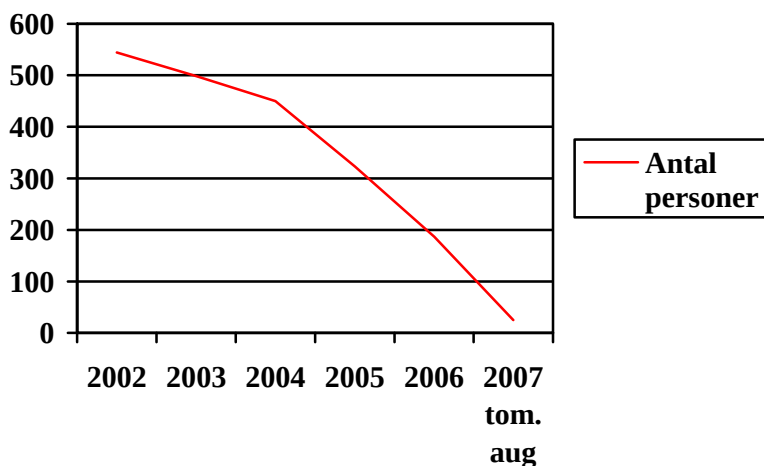
Det ryska MR-nätverket Memorial konstaterar att antalet personer som kidnappats och/eller försvunnit på tjetjenskt territorium drastiskt minskat under 2007. Fram till och med augusti 2007 rapporterade Memorial att 25 personer kidnappats i Tjetjenien.¹³ Enligt Memorials rapportering har 17 av dessa släppts, 1 hittats mördad, 2 hittats i arrester och 5 stycken försvunnit spårlöst. UNDSS interna statistik sätter antalet kidnappade i Tjetjenien under 2007 till 6 personer. Oaktat det exakta antalet visar jämförelser med Memorials statistik från tidigare år på en synnerligen dramatisk minskning i antalet kidnappningar och försvinnanden. Det kan vidare konstateras att av de

¹² I sammanhanget kan nämnas att statistik från den Federala säkerhetstjänsten, FSB, hävdar att över 500 rebeller dödats i norra Kaukasus under 2007.

¹³ Memorial Human Rights Center, "On the situation of residents of Chechnya in the Russian Federation", s. 72, Moskva 2007

personer som kidnappas är det en allt mindre del som aldrig återfinns eller hittas mördade.¹⁴

Kidnappningar (statistik från Memorial)

Förklaringen till den drastiska minskningen av antalet kidnappade och försvunna personer är sannolikt komplex. Den försvagade gerillarörelsen, tillbakadragandet av federala styrkor¹⁵ samt den ökade samhällskontrollen är säkerligen bidragande orsaker. Det spekuleras även i att en del av minskningen kan förklaras genom att Ramzan Kadyrov personligen givit tydliga direktiv om att försvinnandena måste upphöra. Ytterligare en faktor som sannolikt påverkat antalet försvinnanden är att de omfattande upprepningsaktioner som tidigare var vanligt förekommande har ersatts av mer riktade insatser.¹⁶

Rörelsefrihet

I takt med att säkerhetssituationen i Tjetjenien förbättrats har inskränkningarna i medborgarnas rörelsefrihet minskat. Vägspärrar finns fortfarande kvar men är påtagligt få till antalet.¹⁷ Flygplatsen i Groznyj är återigen öppen för trafik och dagliga flygningar går till Moskva.

¹⁴ Memorial Human Rights Center, *Apothesis of the "Chechenisation"*, s. 8, Moskva, 2007

¹⁵ En av de få säkerhetsstrukturer som inte varit direkt underordnad Ramzan Kadyrov var länge ORB-2, en specialenhet direkt underställd det federala inrikesministeriet. ORB-2 anses allmänt ha legat bakom en stor del av försvinnandena och kidnappningarna i Tjetjenien under många år. I juli 2007 byttes hela ledningen för ORB-2 ut med personer lojala mot Kadyrov. Enheten har därefter inte varit inblandad i kidnappningar.

¹⁶ "Large-scale raids on villages and towns by Russian federal forces, which were common during the first two years of the armed conflict, subsequently gave way to more targeted operations.", *Human Rights Development in Chechnya and Adjacent Russian Regions*, International Helsinki Federation for Human Rights, 2008

¹⁷ När författaren i januari 2008 besökte Tjetjenien fanns utöver gränsposteringen inga regelrätta vägspärrar på huvudvägen mellan Nazran och Groznyj. Det fanns dock en viss polisiär och militär närvaro utmed vägen.

Mänskliga rättigheter

Även om det inte är huvudsakligt fokus för denna rapport bör utvecklingen på MR-området kort beröras. Utan vidare kan det konstateras att den förbättring som skett beträffande säkerhetsläget och den humanitära situationen i republiken inte åtföljts av en positiv utveckling på MR-området. Allvarliga kränkningar av grundläggande mänskliga rättigheter förekommer regelbundet i Tjetjenien.

Yttrandefriheten är kraftigt inskränkt och någon egentlig politisk opposition mot den populära Kadyrov existerar inte. Bruket av tortyr är vanligt förekommande inom säkerhetsstrukturerna och rättssystemet är politiserat, korrupt och godtyckligt. Den existerande statsrelaterade MR-problematiken kommer att beröras i kommande rapportering.

Bedömning

1. Under 2006 och framförallt under 2007 har en markant stabilisering skett av den allmänna säkerhetssituationen i Tjetjenien. Antalet kidnappningar, försvinnanden, våldsdåd och uppreisningsaktioner har minskat påtagligt jämfört med föregående år. Myndigheternas operationer mot gerillan är idag i stor utsträckning mer riktade insatser som medför mindre konsekvenser för det allmänna säkerhetsläget.
2. President Ramzan Kadyrov åtnjuter en stark militär och politisk kontroll över delrepubliken Tjetjenien med en hög grad av självständighet från Kreml.
3. Den tjetjenska gerillarörelsen är kraftigt försvagad och splittrad och saknar helt territoriell kontroll. Någon förmåga att genomföra större samordnade aktioner finns knappast idag. Gerillan har anammat en alltmer regional agenda där Tjetjenien inte alltid kan ses som den centrala konflikthärden. Gerillan har ej längre förmåga att uppträda samlat och genomföra större militära operationer. De attacker som alltjämt sker är i princip uteslutande riktade attacker mot myndighetspersoner.
4. Den akuta humanitära krisen i Tjetjenien är över. Under 2007 har en omfattande återuppbyggnad av det tjetjenska samhället och infrastrukturen skett. Den fysiska återuppbyggnaden är koncentrerad till huvudstaden Groznyj men även påtaglig i andra delar av republiken.
5. Trots de framsteg som gjorts i kampen mot gerillan kommer väpnade angrepp och attacker, om än i mindre skala, att fortsätta ske i Tjetjenien och angränsande geografiska områden under många år.
6. Den kraftigt förbättrade säkerhetssituationen har inte åtföljts av motsvarande förbättringar på MR-området.

Landinformationsenheten

Migrationsverket

Källor

Rapporten bygger i stor utsträckning på intervjuer genomförda i Moskva och norra Kaukasus i januari 2008 med företrädare från följande organisationer och myndigheter

Carnegie Moscow Centre

Civic Assistance

Danish Refugee Council

Delegation of the European Commission to Russia

Embassy of the Federal Republic of Germany in Moscow

Embassy of the Netherlands in Moscow

European Commission, Humanitarian Aid Department

Federal Migration Service

Government of the Chechen Republic

HRC Memorial

Human Rights Watch

International Commission of the Red Cross

International Organization for Migration

IPO Vesta

Mothers of Chechnya

Presidential administration of the Russian Federation

Stitching Russian Justice Initiative

The Presidents Commission on Human Rights

United Nations High Commissioner for Refugees

Litteratur

Apothesis of “Chechnisation”, Memorial Human Rights Center, Moscow, 2007

Chechnya Weekly, Jamestown Foundation, 27 februari, 2008

Human Rights Development in Chechnya and Adjacent Russian Regions, International Helsinki Federation for Human Rights, 2008

Incident Overview Chechnya, UNDSS Russian Federation, 2007

On the situation of residents of Chechnya in the Russian Federation, Memorial Human Rights Center, Moscow, 2007